

ห้องพิพิธภัณฑน์ เฉลิมพระเกียรติจอมทัพไทย

กองพิพิธภัณฑน์และอนุสรณ์สถานแห่งชาติ
กองบัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ชาติไทยเป็นชาตินักรบ ซึ่งบรรพบุรุษของเราได้ทำสงครามครั้งแล้วครั้งเล่า เพื่อการรวมตัวก่อตั้ง
ธำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติและการขยายอาณาจักรของชาติไทย บทบาทที่โดดเด่นเป็นพิเศษในการทำ
สงครามก็คือ ผู้นำ หรือ จอมทัพ ผู้นำในการรบนั้นมักจะได้รับสถาปนาเป็นพระมหากษัตริย์ คำว่า “พระมหากษัตริย์”
หมายถึง นักรบผู้ยิ่งใหญ่ ที่มีมาตั้งแต่ครั้งในอดีต จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ชาวไทยทุกผู้ทุกนาม
จอมทัพไทยเป็นตำแหน่งสูงสุดของกองทัพไทย ทั้งโดยราชประเพณี และโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พระมหากษัตริย์พระองค์เดียวเท่านั้น ที่จะทรงดำรงตำแหน่งทหารอันมีเกียรติยิ่งนี้ได้ ถือเป็นประเพณีกันว่า
ทรงดำรงตำแหน่ง “จอมทัพไทย” และพระยศสูงสุดในกองทัพทั้งสามคือ จอมพล จอมพลเรือ และจอมพลอากาศ
ทันทีที่เสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติ อันเป็นลักษณะพิเศษของกองทัพไทยที่แตกต่างจากชาติอื่นใด ทรงอยู่เหนือทหาร
ทั้งปวง โดยไม่มีข้อขัดกันจำกัด มีพระราชอำนาจในการที่มีพระบรมราชโองการสั่งการแก่ทหารได้ โดยทรงใช้
พระราชอำนาจผ่านทางคณะรัฐมนตรี

ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปี ๒๕๕๙
และมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ในปี ๒๕๕๐ กองทัพไทยได้ดำเนินกิจกรรม เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ
และแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อทหารและกองทัพไทยตลอดมา ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
กรุณาอนุมัติให้กรมยุทธศึกษาทหารในขณะนั้น ดำเนินการจัด “ห้องพิพิธภัณฑน์เฉลิมพระเกียรติจอมทัพไทย” ขึ้น
ณ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

ห้องพิพิธภัณฑน์นี้ตั้งอยู่ที่อาคารประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑน์ทหาร ชั้น ๒ โดยนำเสนอสาระเกี่ยวกับ
พระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการทหาร และกองทัพไทย เพื่อให้ผู้เข้าชมตระหนักถึง
พระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อกองทัพไทยผ่านทางสื่อนำเสนอต่าง ๆ

สิ่งจัดแสดงที่สำคัญที่สุดของห้องพิพิธภัณฑน์เฉลิมพระเกียรติจอมทัพไทย ประกอบด้วยฉลองพระองค์
เครื่องแบบปกติคอเบาะทั้งสามเหล่าทัพ ฉลองพระองค์เครื่องแบบฝึก พร้อมพระมาลาและฉลองพระบาทครบชุด
ฉลองพระองค์กันฝน และฉลองพระบาทผ้าใบที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวใช้ทรงระหว่างบำเพ็ญพระราช
กรณียกิจแต่ละวาระ ซึ่งกองบัญชาการกองทัพไทยได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานยืมมาจัดแสดง
ณ อนุสรณ์สถานแห่งชาติเมื่อ ๑๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ นับเป็นสิริมงคลยิ่งแก่กองทัพไทยและผู้เข้าชม

การจัดแสดง

- ห้องที่ ๑ “ใต้ร่มพระบารมี พระภูมิคุ้มกันดินทร์”
- ห้องที่ ๒ “ธ พลังของแผ่นดิน สยามินทราชา”
- ห้องที่ ๓ “ทวยราษฎร์และทวยหาญ ประณตกรานเหนือเกศ อัครกษัตรา พระจักรา จอมทัพไทย”
- ห้องที่ ๔ “กองทัพสนองบาท เกลิมราชรักษ์ไผท”
- ห้องที่ ๕ “น้อมคำพระทรงชัย ดำริไว้เพื่อแผ่นดิน”

ห้องที่ ๑ “ใต้ร่มพระบารมี พระภูมิคุ้มกันไพร่”

จัดแสดงพระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฉลองพระองค์จอมทัพไทย

ห้องที่ ๒ “ธ พลังของแผ่นดิน สยามินทราชา”

จัดแสดงพระราชประวัตินับแต่ทรงพระบรมราชสมภพ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ขณะทรงพระเยาว์ ภาพพระบรมวงศานุวงศ์ รวมทั้งจัดแสดงข้อมูล พระอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ เช่น ด้านการช่าง ศิลปะ วรรณศิลป์ และด้านดนตรี ตลอดจนแสดงเครื่องใช้ส่วนพระองค์ นอกจากนี้ ยังจัดฉายวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นับแต่ทรงพระเยาว์ จนถึงเสด็จขึ้นครองราชสมบัติ

พระอัจฉริยภาพด้านงานช่าง

พระอัจฉริยภาพด้านทัศนศิลป์

พระอัจฉริยภาพด้านดนตรี

ห้องที่ ๓ “ทวยราษฎร์และทวยหาญ ประณตกรานเหนือเกศา อัครกษัตรา พระจักรา จอมทัพไทย”

จัดแสดงความเป็นมาของจอมทัพไทย
ฉลองพระองค์เครื่องแบบแต่ละเหล่าทัพ กลางห้อง
เป็นผู้จัดแสดงแบบจำลองถาวรวัตถุ ที่กองบัญชาการ
กองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพ
อากาศ จัดสร้างขึ้นเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวาย ในวาระ
โอกาสต่าง ๆ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เบญจราชาภิเษก รัชกาลที่ ๙ พระมหาธาตุเจดีย์นาเมทนีดล
และพระมหาธาตุเจดีย์นาพลภูมิสิริ

ฉลองพระองค์เครื่องแบบปกติคอเบะ
ทหารเรือ พร้อมพระมาลาเครื่องหมายยศ
และฉลองพระบาทครบชุด

ฉลองพระองค์เครื่องแบบปกติคอเบะ
ทหารบก พร้อมพระมาลาเครื่องหมายยศ
และฉลองพระบาทครบชุด

ฉลองพระองค์เครื่องแบบปกติคอเบะ
ทหารอากาศ พร้อมพระมาลาเครื่องหมายยศ
และฉลองพระบาทครบชุด

พระราชอาสน์ เบญจราชาภิเษก (จำลอง)

พระมหาธาตุเจดีย์นาเมทนีดลและพระมหาธาตุเจดีย์นาพลภูมิสิริ (จำลอง)

เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ รัชกาลที่ ๙ (จำลอง)

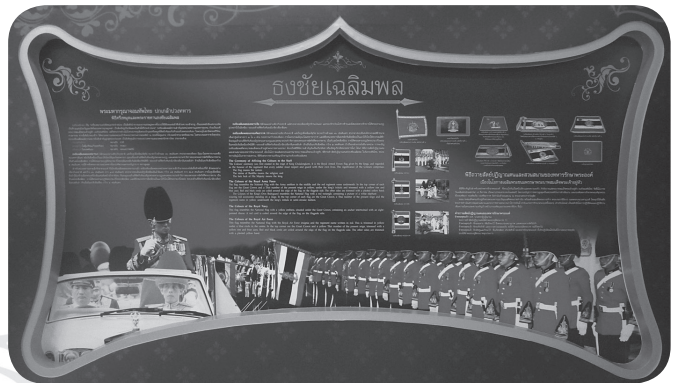

พระคทาจอมทัพไทย องค์ที่ ๕
(จำลองขนาดเท่าของจริง)

ธงชัยเฉลิมพล

ธงชัยเฉลิมพล เป็น “เครื่องหมายแห่งชัยชนะประจำหน่วย เป็นสิ่งชักนำความองอาจแห่งหมู่ทหารทั้งปวง ให้มีชัยชนะต่อข้าศึกด้วยความกล้าหาญ เป็นยอดหลักชัยแห่งกองทัพ เป็นที่รวมแห่งมิ่งขวัญและจิตใจของทหารทุกหมู่เหล่า เป็นสิ่งเชิดชูเกียรติและเป็นศักดิ์ศรีประจำหน่วย” ธงชัยเฉลิมพลมีความสำคัญต่อ

หน่วยทหารและทหารทุกคน ด้วยเป็นธงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์จอมทัพไทย เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบรรจุเส้นพระเจ้าและตรึงหมุดที่ติดผ้าคันธงกับด้ามธงด้วยพระองค์เอง ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม จากนั้นจึงโปรดเกล้าฯ ให้หน่วยทหารแต่ละหน่วยเข้ารับพระราชทานจากพระหัตถ์ ณ พระที่นั่งชุมสาย บริเวณหน้าศาลาสหทัยสมาคมในพระบรมมหาราชวัง ทุกส่วนของธงชัยเฉลิมพลหมายถึงสิ่งสำคัญสูงสุดของประเทศ เป็นที่เทิดทูนสักการะของปวงทหารและมวลพลกนิกรชาวไทย ประกอบด้วย **ดั่งธง** หรือ **ผืนธง พระพุทธรูป** ในซุ้มเรือนแก้วยอดคันธง **เส้นพระเจ้า** ในยอดคันธง

ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๔ ยุวราชพิธีซึ่งมีพระชนมพรรษาเพียง ๑๘ พรรษา เสด็จตรัสต่อหน้ามหาสมาคมอันประกอบด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และข้าราชการผู้ใหญ่ที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทมีความโดยสังเขปว่า “ข้าพเจ้าขอบใจ ที่ได้มอบราชสมบัติให้ ข้าพเจ้า จะทำทุกอย่างเพื่อประเทศชาติ และความผาสุกของประชาชนอย่างเต็มความสามารถ ขอให้ท่านจงช่วยร่วมกันทำ ดังกล่าว...ด้วยใจสุจริต” พระมหากษัตริย์พระองค์นั้น คือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดวงมณีในดวงใจของประชาชนชาวไทยและดวงประทีปแห่งกองทัพไทย

เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับทหาร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็น เครื่องหมายแสดงถึงเกียรติยศและบำเหน็จความชอบ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงสร้างขึ้นสำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการหรือส่วนพระองค์ มีเครื่องราชอิสริยาภรณ์อยู่จำนวนหนึ่งที่โปรดเกล้าฯ ให้สร้างสำหรับพระราชทานแก่ผู้ที่กระทำการรบต่อสู้วีรชาติศัตรู ป้องกันประเทศชาติ บ้านเมืองด้วยความเสียสละและกล้าหาญ กล่าวได้ว่า สำหรับพระราชทานแก่ทหารเป็นสำคัญ อันได้แก่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี และเหรียญกล้าหาญ

ห้องที่ ๔ “กองทัพนองบาท เถลิงราชรัศมีโพท”

จัดแสดงพระราชกรณียกิจด้านการทหารด้วยเทคนิคสื่อผสม (Multimedia) ติดตั้งจอสำหรับฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจด้านการทหาร

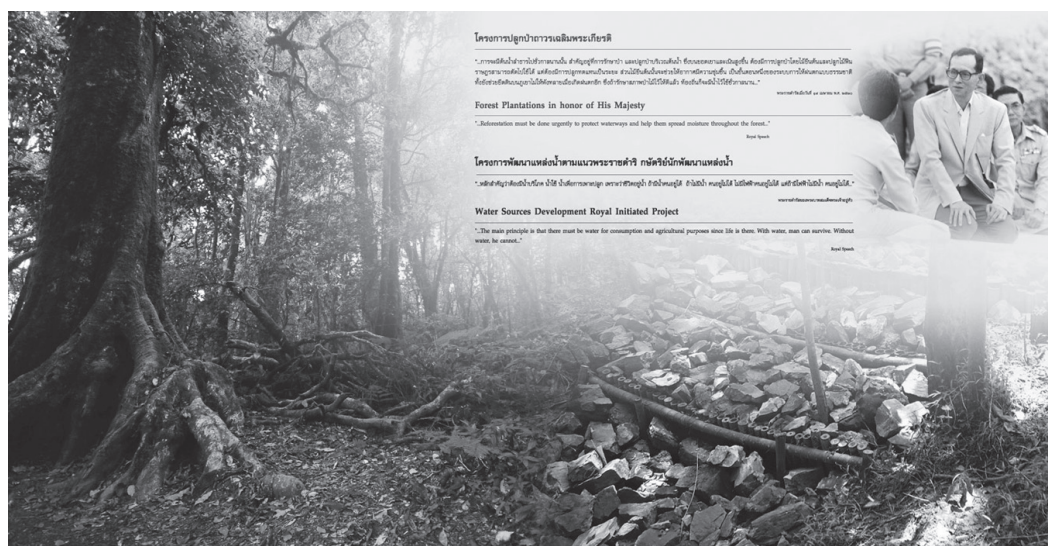
ห้องที่ ๕ “น้อมคำพระทรงชัย ดำริไว้เพื่อแผ่นดิน”

จัดแสดงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กองทัพไทยรับสนองพระบรมราชโองการ จำลองภูมิประเทศและสถานที่ปฏิบัติงานรวมทั้งผลการดำเนินงานของกองทัพไทย

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำแนวพระราชดำริกษัตริย์นักพัฒนาแหล่งน้ำ

“...หลักสำคัญว่าต้องมี
น้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก
เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้
ถ้าไม่มีน้ำ คนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้า
คนอยู่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้า ไม่มีน้ำ
คนอยู่ไม่ได้...” พระราชดำรัสของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “น้ำ
คือ ชีวิต”

“...การจะมีต้นน้ำลำธารไปชั่วกาลนานนั้นลำค้ำัญ
อยู่ที่การรักษาป่าและปลูกป่าบริเวณต้นน้ำ ซึ่งบนยอดเขา
และเนินสูงชัน ต้องมีการปลูกป่าโดยไม่ย่นต้นและปลูก
ไม้พื้น ราษฎรสามารถตัดไปใช้ได้ แต่ต้องมีการปลูก
ทดแทนเป็นระยะ ส่วนไม้ย่นต้นนั้นจะช่วยให้อากาศ
มีความชุ่มชื้น เป็นขั้นตอนหนึ่งของระบบการทำให้ฝนตก
แบบธรรมชาติ ทั้งยังช่วยยึดดินบนภูเขาไม่ให้พังทลาย
เมื่อเกิดฝนตกอีก ซึ่งถ้ารักษาสภาพป่าไม้ไว้ให้ดีแล้ว
ท้องถิ่นจะมีน้ำไว้ใช้ชั่วกาลนาน...”

ฉลองพระองค์เครื่องแบบฝึกและฉลองพระองค์กันฝน

“ฝ่าไม้อรงจากเขตเกษตรกรรมของภาคเหนือใช้เวลานาน...
...ใช้เวลานานถึงสิบปีจึงจะเห็นผลในภาคเหนือตอนล่าง... เมื่อถึง... เมื่อถึง... ฝ่าไม้จริงแล้ว... เมื่อถึง...
ภาคเหนือตอนล่างของภาคเหนือ... เมื่อถึง... เมื่อถึง... ฝ่าไม้จริงแล้ว... เมื่อถึง...
ฝ่าไม้จริงแล้ว... เมื่อถึง... เมื่อถึง... ฝ่าไม้จริงแล้ว... เมื่อถึง...”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

พระบิดาแห่งฝนหลวง

โครงการฝนหลวง เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินโครงการฝนหลวงขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและราษฎรในเขตภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งประสบปัญหาภัยแล้งอย่างหนัก โดยทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการฝนหลวงขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินโครงการฝนหลวงขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและราษฎรในเขตภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งประสบปัญหาภัยแล้งอย่างหนัก โดยทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการฝนหลวงขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓

Royal Rainmaking Project

His Majesty was well aware of the natural forces that made farmers the prisoners of fate. To alleviate drought in various parts of Thailand, royal advice is provided to induce cloud formation and rainfall.

พระบิดาแห่งฝนหลวง

โครงการฝนหลวงเกิดขึ้นด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงตระหนักถึงความทุกข์ยากของราษฎรและเกษตรกร ที่ต้องประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการอุปโภคบริโภคและเพาะปลูก เนื่องจากฝนแล้ง จึงทรงพระราชดำริให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ศึกษาค้นคว้าวิธีทำฝนเทียม เพื่อแก้ปัญหา เริ่มตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๑๑ เป็นต้นมา จนกระทั่งสามารถทดลองปฏิบัติการจริงในท้องฟ้าครั้งแรกเป็นผลสำเร็จ ในพุทธศักราช ๒๕๑๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงศึกษาหาข้อมูลทางดัดแปลงสภาพอากาศให้เกิดฝน เาพระราชหฤทัยใส่ ติดตามผลและพระราชทานข้อแนะนำทางเทคนิคด้านการวิจัยพัฒนากรรมวิธีการทำฝนเทียมอย่างต่อเนื่อง แล้วทรงสรุปเป็น “ตำราฝนหลวง” พระราชทานเป็นหลักวิชาการและขั้นตอนต่างๆ ตามลำดับ โดยปกติแล้วจะทรง “บัญชาการ” การปฏิบัติการฝนหลวงด้วยพระองค์เอง ฝนหลวงนี้มีได้แต่ช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งเท่านั้น แต่ยังช่วยในการดับไฟป่าอีกด้วย

กองทัพไทยกับโครงการฝนหลวง

เริ่มตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๑๕ เป็นต้นมา กองทัพอากาศได้จัดเครื่องบินพร้อมเจ้าหน้าที่สนับสนุน การปฏิบัติการตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร้องขอมาโดยตลอด ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๓๙ ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงกองทัพอากาศ เพื่อวางแผนอำนวยการ ควบคุมกำกับ และประสานการปฏิบัติร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกเหนือจากการสนับสนุนด้านการบินไปรษณีย์เคมีแล้ว ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๔๐ กองทัพอากาศยังได้รับมอบให้ดำเนินการผลิตกระสุนเคมีซิลเวอร์ไอโอไดต์ สำหรับปฏิบัติการทำฝนหลวง ในขณะนั้นจัดซื้อซึ่งประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง ลดค่าใช้จ่ายของทางราชการ ไม่ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศในราคาที่แพงกว่ามาก ทั้งยังสามารถผลิตจรวดยิงสารเคมีที่ยิงได้ในระดับสูง ๑ - ๑.๕ กิโลเมตรได้ ด้านการทัพเรือได้เข้าร่วมปฏิบัติการในโครงการปฏิบัติการฝนหลวงพิเศษตามพระราชดำริมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๓๐ โดยสนับสนุนเครื่องบินที่ใช้ในการไปรษณีย์เคมีและเจ้าหน้าที่

โครงการปลูกหญ้าแฝกเฉลิมพระเกียรติ

“ปลูกหญ้าแฝกจะช่วยให้ดินชุ่มชื้นและช่วยกักเก็บน้ำในดินได้เป็นอย่างดี เป็นการช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม การปลูกหญ้าแฝกจะช่วยลดการชะล้างพังทลายของดินและช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืน”

Veiver Grass Planting Royal-initiated Development Project

“It can be said that the nation's prosperity relies to a large extent on ensuring the prosperity of agriculture”

Royal Speech

“ความเจริญของประเทศ ขึ้นอยู่กับความเจริญของภาคเกษตรเป็นหลัก”

พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้ปลูกหญ้าแฝกเพื่อช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ และเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม การปลูกหญ้าแฝกจะช่วยลดการชะล้างพังทลายของดินและช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

1.75

โครงการปลูกหญ้าแฝกเฉลิมพระเกียรติ

“...ปลูกหญ้าแฝกจะต้องปลูกให้ชิดติดกันเป็นแถว และวางแผนให้เหมาะสมกับลักษณะภูมิประเทศ เป็นต้นว่า บนพื้นที่สูงจะต้องปลูกตามแนวทางของความลาดชันของร่องน้ำ บนพื้นที่ราบจะต้องปลูกรอบแปลงหรือปลูกตามร่องสลับกับพืชไร่ ในพื้นที่เก็บกักน้ำจะต้องปลูกตามแนวขวาง หญ้าแฝกมีหลักวิธีดังนี้ จะช่วยป้องกันการพังทลายของหน้าดิน รักษาความชุ่มชื้นในดิน เก็บกักตะกอนดินและสารพิษต่างๆ ไม่ให้ไหลลงน้ำ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกอย่างยิ่งแก่การอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนฟื้นฟูดินและป่าไม้สมบูรณ์ขึ้น...” พระบรมราโชวาทแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

โครงการยุทธศาสตร์การพัฒนา

โครงการยุทธศาสตร์พัฒนาจึงเริ่มขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๒๐ ในพื้นที่เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์และพิษณุโลก โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนดำเนินการครั้งแรกกับให้กองทัพภาคที่ ๓ ดำเนินการจัดตั้งหมู่บ้านจัดสรรที่ทำกิน ผักชีพืชสร้างระบบป้องกันหมู่บ้าน ซึ่งปรากฏผลดีภายในเวลาอันรวดเร็ว สามารถหยุดยั้งการต่อสู้ด้วยอาวุธได้ หมู่บ้านดังกล่าวจึงขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางสร้างคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ให้มี

ความกินดีอยู่ดี มั่นคงและปลอดภัย เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดินที่อยู่อาศัย พร้อมทั้งจะจับอาวุธต่อสู้กับผู้บุกรุกทำร้ายชีวิตและทรัพย์สินของครอบครัวและชุมชน หลังจากนั้นกองทัพก็ได้ขยายผลการดำเนินงานยุทธศาสตร์พัฒนาออกไปในหลายพื้นที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศของรัฐบาล และเป็นแบบอย่างของโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ที่ขยายขอบเขตออกไปตามพื้นที่ชายแดนรอบประเทศ

ยุทธศาสตร์พัฒนาเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการพัฒนาสมรรถภาพตามธรรมชาติ ให้เกิดเป็นสมรรถภาพพื้นฐานเชิงทหาร ซึ่งเอื้ออำนวยต่อ

โครงการยุทธศาสตร์พัฒนา

ในกลางปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ระหว่างที่การปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ขึ้นแตกหัก บริเวณยุทธภูมิจึงก่อกำลังดำเนินไปอย่างรุนแรงและยืดเยื้อถึง ๖ ปีเศษ นำมาซึ่งความสูญเสียอย่างหนัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมกองทัพภาคที่ ๓ ส่วนหน้า ณ ค่ายสุรศักดิ์เสนา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ทรงพระราชปราชญ์ถึงความสูญเสียเหล่านั้น ซึ่งหาได้นำความสงบร่มเย็นให้กับสันติมาได้อย่างถาวร ด้วยทรงเห็นว่าเมื่อมองกำลังทหารกลับไปแล้วผู้ก่อการร้ายสามารถแทรกซึมหลบหนีเข้ามามีชีวิตชีวาได้ อีกทั้งยังพระราชทานพระราชดำริให้หามาตรการยึดพื้นที่ไว้อย่างเด็ดขาดแล้วจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์พัฒนา ขึ้นปิดล้อม จำกัดการขยายตัวของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

โครงการยุทธศาสตร์พัฒนาจึงเริ่มขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๒๐ ในพื้นที่เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็กในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์และพิษณุโลก โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนดำเนินการครั้งแรก กับให้กองทัพภาคที่ ๓ ดำเนินการจัดตั้งหมู่บ้าน จัดสรรที่ทำกิน ผักชีพืช สร้างระบบป้องกันหมู่บ้าน ซึ่งปรากฏผลดีภายในเวลาอันรวดเร็ว สามารถหยุดยั้งการต่อสู้ด้วยอาวุธได้ หมู่บ้านดังกล่าวจึงขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง สร้างคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ให้มีความกินดีอยู่ดี มั่นคงและปลอดภัย เกิดความรัก และหวงแหนแผ่นดินที่อยู่อาศัย พร้อมทั้งจะจับอาวุธต่อสู้กับผู้บุกรุกทำร้ายชีวิตและทรัพย์สินของครอบครัวและชุมชน หลังจากนั้นกองทัพก็ได้ขยายผลการดำเนินงานยุทธศาสตร์พัฒนาออกไปในหลายพื้นที่ สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศของรัฐบาล และเป็นแบบอย่างของ โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ที่ขยายขอบเขตออกไปตามพื้นที่ชายแดนรอบประเทศ

ยุทธศาสตร์พัฒนา เป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการพัฒนาสมรรถภาพตามธรรมชาติ ให้เกิดเป็นสมรรถภาพพื้นฐานเชิงทหาร ซึ่งเอื้ออำนวยต่อยุทธศาสตร์การต่อสู้เปิดเสรี อันเป็นหัวใจของแผนการป้องกันประเทศ มุ่งเป้าหมายหลักที่การพัฒนาพื้นที่ และการจัดตั้งหมู่บ้านจัดสรรชายแดน ด้วยพระบรมเดชานุภาพและพระมหากรุณาธิคุณอันเกล้าฯ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์จอมทัพไทย ที่ทรงมุ่งประโยชน์ของพสกนิกรและผืนแผ่นดินไทยเป็นสำคัญ จึงนำมาซึ่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความสงบร่มเย็นแก่อาณาประชาราษฎร์ สามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับถิ่นในพระราชอาณาจักรให้เป็นผลสำเร็จ

ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จอันเป็นหัวใจของแผนการป้องกันประเทศ มุ่งเป้าหมายหลักที่การพัฒนาพื้นที่และการจัดเตรียมกำลังประชาชน ด้วยพระบรมเดชานุภาพและพระมหากรุณาธิคุณ ล้นเกล้าฯ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์จอมทัพไทยที่ทรงมุ่งประโยชน์สุขของพสกนิกร และผืนแผ่นดินไทยเป็นสำคัญ จึงนำมาซึ่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความสงบร่มเย็นแก่อาณาประชาราษฎร์ สามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้บังเกิดขึ้นในพระราชอาณาจักรได้เป็นผลสำเร็จ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงแสดงให้เห็นถึงพระคุณลักษณะอันเลิศของพระมหากษัตริย์ ที่ดำรงมั่นในทศพิธราชธรรม เพียบพร้อมด้วยจักรวรรดิวัตร ราชสังคหัตถุธรรม และราชธรรมทุกประการ เปี่ยมไปด้วยน้ำพระทัยเมตตากรุณา ที่พระราชทานแก่ปวงราษฎรอย่างสม่ำเสมอ ไม่เลือกชั้นวรรณะ หรือศาสนาใด ทรงอุทิศพระองค์บำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างอนงอนันต์นานัปการ โดยมีได้ทรงคำนึงถึงความสุขส่วนพระองค์ ทั้งนี้ เพื่อความผาสุกร่มเย็นของไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน ทรงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและเป็นที่พึ่งของปวงประชาในยามยากลำบาก ยามใดที่ภัยทุกข์ชุกชุมเชิญชาวไทยล้วนเชื่อมั่นว่า ภายใต้อมหามงกุฎที่ปกป้องคุ้มเกล้า จะทรงปัดเป่าภัยภัยอันตรายต่างๆ นานา ให้แคล้วคลาดไปได้ ด้วยพระอัจฉริยภาพและพระกรุณาเดชานุภาพที่ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือน

ในฐานะ “จอมทัพไทย” ทรงเป็นเกียรติศักดิ์ของกองทัพแห่งชาติ ทหารทุกหมู่เหล่าล้วนเทิดทูนพระองค์ไว้เป็นมิ่งขวัญเหนือเกล้าแห่งตน และยึดมั่นในคำปฏิญาณตนที่กล่าวถวายต่อเบื้องพระพักตร์และต่อธงชัยเฉลิมพล อันเป็นเครื่องหมายแทนพระองค์ โดยถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และพยายามรักษาคำสัตย์นั้นด้วยชีวิต เพื่อแสดงความจงรักภักดี และน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้

